

MOTION 2025-09-11

Trygghet och brottsförebyggande i äldreomsorgen

Bakgrund

Britt-Inger Saveman, professor emerita i omvårdnad, beskriver i sin rapport, hur äldre i Umeå utsatts för vanvård, försummelse och till och med grova övergrepp. Ett av de mest uppmärksammade fallen är våldtäkten i hemtjänsten, där det visat sig att kommunen redan tidigare fått signaler om brister men där åtgärder dröjt.

För äldre och deras anhöriga är tryggheten i mötet med hemtjänst och äldreboenden helt avgörande. När kommunen inte har fungerande rutiner för bakgrundskontroller, uppföljning eller ansvarsfördelning riskerar förtroendet för hela äldreomsorgen att raseras.

Kommunen har nyligen infört en åtgärdstrappa och beslutat att alla brott ska polisanmälas. Det är viktiga steg, men det krävs mer för att bygga ett heltäckande skyddsnät. En sådan åtgärd är att regelmässigt fråga om utdrag ur belastningsregistret vid nyrekryteringar – även om kommunen ännu inte kan kräva detta med lagstöd. På nationell nivå har Kristdemokraterna lyft behovet av ett personalregister för vård och omsorg, men Umeå kan redan nu ta initiativ till en lokal lösning.

Motivering

Det får aldrig finnas några tveksamheter kring att äldre i kommunens omsorg är trygga. För att skydda de äldre krävs att kommunen använder alla verktyg som står till buds: förebyggande arbete, tydliga rutiner och system som gör det omöjligt att sopa missförhållanden under mattan.

Genom att införa en rutin där nyanställda alltid ombeds lämna utdrag ur belastningsregistret, följa upp och utvärdera den befintliga åtgärdstrappan, samt utreda möjligheten till ett kommunalt personalregister, stärker Umeå äldreomsorgens trovärdighet och skickar en tydlig signal om att brott aldrig får bagatelliseras.

Förslag till beslut

Kristdemokraterna i Umeå yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att införa en rutin där alla som söker anställning inom äldreomsorgen ombeds lämna utdrag ur belastningsregistret.
2. Att Brottsförebyggande rådet ska ta fram en särskild strategi för att förebygga och bekämpa brott mot äldre, med särskilt fokus på fysiskt, psykiskt, sexuellt våld samt ekonomisk brottslighet.

3. Att kommunen ska utreda möjligheten att inrätta ett kommunalt personalregister för vård- och omsorgspersonal som ett stöd i rekryteringsprocessen, där relevanta uppgifter om avstängningar och tidigare utredningar hanteras på ett rättssäkert sätt.